

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 159/18

Λουξεμβούργο, 19 Οκτωβρίου 2018

Διάταξη της Αντιπροέδρου του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-619/18 R
Επιτροπή κατά Πολωνίας

**Η Πολωνία πρέπει να αναστείλει αμέσως την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων
σχετικά με τη μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του
Ανωτάτου Δικαστηρίου**

Η διάταξη της Αντιπροέδρου του Δικαστηρίου έχει εφαρμογή, με αναδρομική ισχύ, στην περίπτωση των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου τους οποίους αφορούν οι διατάξεις αυτές

Στις 3 Απριλίου 2018, τέθηκε σε ισχύ ο νέος πολωνικός νόμος περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου (στο εξής: νόμος περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου). Βάσει του νόμου αυτού, το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου μειώθηκε στα 65 έτη. Το νέο όριο ηλικίας εφαρμόζεται από της ημερομηνίας της θέσεως σε ισχύ του νόμου. Η παράταση της ενεργού δικαστικής υπηρεσίας των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου πέραν της ηλικίας των 65 ετών είναι δυνατή, πλην όμως προϋποθέτει την υποβολή δηλώσεως περί της επιθυμίας των δικαστών να εξακολουθήσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους και την υποβολή πιστοποιητικού με το οποίο να βεβαιώνεται ότι η κατάσταση της υγείας τους καθιστά δυνατή την άσκηση των καθηκόντων, καθώς και τη συγκατάθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

Επομένως, κατά τον νόμο, οι δικαστές οι οποίοι υπηρετούν στο Ανώτατο Δικαστήριο και έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος ηλικίας πριν από την ημερομηνία της θέσεως σε ισχύ του νόμου αυτού ή, το αργότερο, έως τις 3 Ιουλίου 2018 έπρεπε να συνταξιοδοτηθούν στις 4 Ιουλίου 2018, εκτός και αν είχαν υποβάλει, έως και τις 3 Μαΐου 2018, την ως άνω δήλωση και το σχετικό πιστοποιητικό και εφόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας είχε εγκρίνει την παράταση της θητείας τους στο Ανώτατο Δικαστήριο¹. Προκειμένου να λάβει την απόφαση αυτή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας δεν δεσμεύεται από κανένα κριτήριο, η δε συγκεκριμένη απόφαση δεν υπόκειται σε κανέναν δικαστικό έλεγχο. Επιπλέον, με τον νόμο περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας εξουσιοδοτείται να αποφασίσει κατά το δοκούν, έως τις 3 Απριλίου 2019, την αύξηση του αριθμού των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Η Επιτροπή άσκησε, στις 2 Οκτωβρίου 2018, προσφυγή λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου². Η Επιτροπή εκτιμά ότι η Πολωνία, μειώνοντας το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως και εφαρμόζοντάς το στους δικαστές που διορίστηκαν στο Ανώτατο Δικαστήριο έως τις 3 Απριλίου 2018, αφενός, και παρέχοντας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας τη διακριτική ευχέρεια να παρατείνει την ενεργό δικαστική υπηρεσία των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφετέρου, παρέβη το δίκαιο της Ένωσης³.

¹ Όσον αφορά τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου που θα συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας μεταξύ της 4ης Ιουλίου 2018 και της 3ης Απριλίου 2019, αυτοί συνταξιοδοτούνται στις 3 Απριλίου 2019, εκτός και αν υποβάλουν, πριν από τις 3 Απριλίου 2019, τη δήλωση και το πιστοποιητικό που απαιτούνται και εφόσον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας εγκρίνει την παράταση της θητείας τους στο Ανώτατο Δικαστήριο. Όσον αφορά τους δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου οι οποίοι διορίστηκαν σε αυτό πριν από τις 3 Απριλίου 2018 και οι οποίοι θα συμπληρώσουν το 65ο έτος της ηλικίας τους μετά τις 3 Απριλίου 2019, ενδεχόμενη παράταση της ενεργού δικαστικής υπηρεσίας των δικαστών αυτών πέραν του 65ου έτους υπόκειται στο γενικό νομικό καθεστώς, συγκεκριμένα δε στην υποβολή δηλώσεως και πιστοποιητικού και στην παροχή εγκρίσεως εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας της Πολωνίας.

² Υπόθεση [C-619/18](#).

³ Άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο, στο πλαίσιο διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, να υποχρεώσει την Πολωνία να λάβει τα εξής προσωρινά μέτρα: 1) να αναστείλει την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί μειώσεως του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου· 2) να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο προκειμένου οι δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου τους οποίους αφορούν οι επίμαχες διατάξεις να έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τα καθήκοντά τους στην ίδια θέση, απολαύοντας ταυτόχρονα του ιδίου καθεστώτος και των ιδίων δικαιωμάτων και συνθηκών απασχολήσεως όπως και πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου περί του Ανωτάτου Δικαστηρίου· 3) να απέχει από τη λήψη οποιουδήποτε μέτρου που θα έχει ως σκοπό τον διορισμό δικαστών στο Ανώτατο Δικαστήριο αντί των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου τους οποίους αφορούν οι διατάξεις αυτές, καθώς και οποιουδήποτε μέτρου που θα έχει ως σκοπό τον διορισμό του νέου πρώτου προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου ή τον καθορισμό του προσώπου το οποίο θα επιφορτισθεί με την ευθύνη να προΐσταται του Ανωτάτου Δικαστηρίου αντί του πρώτου προέδρου του έως τον διορισμό του νέου πρώτου προέδρου· 4) να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή, το αργότερο ένα μήνα μετά την κοινοποίηση της διατάξεως (της Αντιπροέδρου) του Δικαστηρίου, εν συνεχεία δε καθ' έκαστο μήνα, όλα τα μέτρα τα οποία θα έχει λάβει προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως προς τη διάταξη αυτή.

Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τέτοια προσωρινά μέτρα μπορούν να διαταχθούν από τον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων μόνον 1) εφόσον αποδειχθεί ότι η λήψη τους δικαιολογείται εκ πρώτης όψεως βάσει των προβαλλομένων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών (*fumus boni juris*) και 2) εφόσον τα μέτρα αυτά είναι επείγοντος χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι είναι αναγκαίο να διαταχθούν και να παραγάγουν τα αποτελέσματά τους πριν από την έκδοση της αποφάσεως επί της κυρίας δίκης, προκειμένου να αποτραπεί σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία των συμφερόντων της Ένωσης. Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων προβαίνει επίσης, κατά περίπτωση, στη στάθμιση των εμπλεκόμενων συμφερόντων.

Με τη σημερινή διάταξή της, η **Αντιπρόεδρος του Δικαστηρίου Rosario Silva de Lapuerta, κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής και πριν η Πολωνία υποβάλει τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων⁴, δέχεται προσωρινά όλα τα αιτήματα της Επιτροπής μέχρι να εκδοθεί η διάταξη με την οποία θα περατώνεται η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.**

Πρώτον, όσον αφορά την προϋπόθεση περί της συνδρομής *fumus boni juris*, η Αντιπρόεδρος, χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί επ' αυτού, επισημαίνει ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή δεν φαίνεται να είναι, εκ πρώτης όψεως, προδήλως απαράδεκτα ή παντελώς στερούμενα ερείσματος. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση περί *fumus boni juris*.

Δεύτερον, όσον αφορά την προϋπόθεση περί επείγοντος χαρακτήρα, η Αντιπρόεδρος επισημαίνει ότι οι επίμαχες εθνικές διατάξεις έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή, συνεπαγόμενες τη συνταξιοδότηση σημαντικού αριθμού δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, μεταξύ των οποίων καταλέγονται η πρόεδρος και δύο πρόεδροι τμήματος. Το γεγονός αυτό, όπως και η ταυτόχρονη αύξηση του αριθμού των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου από 93 σε 120, την οποία ενέκρινε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Πολωνίας, η δημοσίευση προκηρύξεως για την πλήρωση περισσοτέρων από 44 κενών θέσεων στο Ανώτατο Δικαστήριο, μεταξύ των οποίων και η πλήρωση της θέσεως που κατείχε η πρώτη πρόεδρος του δικαστηρίου αυτού, καθώς και ο διορισμός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Πολωνίας τουλάχιστον 27 νέων δικαστών, έχουν ως συνέπεια την εκ βάθρων άμεση ανασύνθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η οποία, άλλωστε, μπορεί να διευρυνθεί λόγω νέων διορισμών. Εάν η προσφυγή λόγω παραβάσεως την οποία άσκησε η Επιτροπή κατά της Πολωνίας γίνει τελικά δεκτή, όλες οι αποφάσεις που θα εκδώσει το Ανώτατο Δικαστήριο μέχρι της εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου επί της προσφυγής αυτής θα έχουν εκδοθεί χωρίς να τηρηθούν οι εγγυήσεις που συνδέονται με το θεμελιώδες δικαίωμα όλων των πολιτών περί προσβάσεως σε ανεξάρτητο δικαστήριο. Η Αντιπρόεδρος υπενθυμίζει συναφώς ότι η απαίτηση

⁴ Λόγω του άμεσου κινδύνου επελεύσεως σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας ως προς την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στο πλαίσιο της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, η Επιτροπή ζητεί, βάσει του άρθρου 160, παράγραφος 7, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, τη λήψη προσωρινών μέτρων πριν ακόμη η Πολωνία υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

περί ανεξαρτησίας των δικαστών εμπίπτει στο ουσιώδες περιεχόμενο του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, το οποίο είναι κεφαλαιώδους σημασίας ως στοιχείο που εγγυάται την προστασία του συνόλου των δικαιωμάτων που παρέχονται στους πολίτες βάσει του δικαίου της Ένωσης και τη διασφάλιση των κοινών στα κράτη μέλη αξιών κατά το άρθρο 2 ΣΕΕ, ιδίως δε της αρχής του κράτους δικαίου. Η προσβολή θεμελιώδους δικαιώματος, όπως είναι το δικαίωμα ανεξάρτητου δικαστηρίου, δύναται επομένως, ως εκ της ίδιας της φύσης του προσβαλλόμενου δικαιώματος, να προκαλεί αφεαυτής σοβαρή και ανεπανόρθωτη ζημία. Εν προκειμένω, η φύση του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως δικαιοδοτικού οργάνου που αποφαινεται σε τελευταίο βαθμό και η ισχύς του δεδικασμένου με την οποία, ως εκ τούτου, θα περιβληθούν οι αποφάσεις που θα εκδώσει το εν λόγω δικαστήριο μέχρι την έκδοση της αποφάσεως με την οποία το Δικαστήριο θα αποφανθεί επί της προσφυγής λόγω παραβάσεως καθιστούν δυνατή την απόδειξη της υπάρξεως πραγματικού κινδύνου σοβαρής και ανεπανόρθωτης ζημίας έναντι των πολιτών, εάν δεν ληφθούν τα προσωρινά μέτρα και το Δικαστήριο δεχθεί την προσφυγή λόγω παραβάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Αντιπρόεδρος διαπιστώνει, κατά το στάδιο αυτό της διαδικασίας, ότι πληρούται η προϋπόθεση περί επείγοντος.

Τρίτον, η Αντιπρόεδρος εξετάζει αν η στάθμιση των συμφερόντων συνηγορεί υπέρ της λήψεως προσωρινών μέτρων. Η Αντιπρόεδρος επισημαίνει ότι, σε περίπτωση κατά την οποία δεν γίνει δεκτή η προσφυγή λόγω παραβάσεως, η λήψη των προσωρινών μέτρων που ζητήθηκαν θα έχει ως αποτέλεσμα απλώς να αναβάλει την εφαρμογή των επίμαχων εθνικών διατάξεων. Εκτιμά συναφώς ότι η λήψη τέτοιων μέτρων δεν δύναται να θέσει σοβαρά σε κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με τις επίμαχες εθνικές διατάξεις. Αντιθέτως, σε περίπτωση κατά την οποία γίνει δεκτή η προσφυγή λόγω παραβάσεως, τότε η άμεση εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα μπορούσε να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία όσον αφορά το θεμελιώδες δικαίωμα προσβάσεως σε ανεξάρτητο δικαστήριο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Το Δικαστήριο θα εκδώσει αργότερα την οριστική του απόφαση επί της ουσίας της υποθέσεως αυτής. Η διάταξη περί προσωρινών μέτρων δεν προδικάζει την έκβαση της κύριας δίκης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί προς την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της διατάξεως δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582